

48144

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

Su meselesi artık gelecekte karşılaşılabileceğimiz teorik bir çevre sorunu değildir.

Türkiye'nin birçok bölgesinde azalan yağışlar, düşen baraj seviyeleri, kontrolsüz yeraltı suyu kullanımı, kuruyan göller, obruklar ve tarımsal sulamadaki sorunlar su güvenliğinin bugünün meselesi olduğunu açıkça göstermektedir.

Susuzluk başladığında alınacak tedbirlerin büyük bölümü geç kalmış tedbirler olacaktır.

Bu nedenle su yönetimi seçim dönemlerinin, belediyelerin veya tek tek kurumların meselesi değil; Türkiye'nin önümüzdeki onlarca yılını ilgilendiren stratejik bir millî güvenlik konusudur.

Tarımın su ihtiyacı ile şehirlerin içme suyu ihtiyacı arasında tercih yapmak zorunda kalacağımız bir geleceği beklemek yerine bugünden harekete geçmek zorundayız.

Bir tarafta vahşi sulamayla kaybedilen milyarlarca metreküp su, diğer tarafta eski şehir şebekelerinde toprağa karışan içme suyu, öte tarafta kontrolsüz yeraltı suyu kullanımı...

Suyun sınırsız bir kaynakmış gibi kullanıldığı anlayışın devam etmesi mümkün değildir.

Bugün yanlış kullanılan her damla suyun bedelini yarın çiftçimiz, çocuklarımız ve gelecek nesiller ödeyecektir.

Bu bağlamda;

- 1) Türkiye'nin yıllık kullanılabilir toplam su potansiyeli ne kadardır?
- 2) Kişi başına düşen yıllık kullanılabilir su miktarı 2000, 2010, 2020 ve 2026 yıllarında ne kadar olmuştur?
- 3) Bakanlığınız Türkiye'nin hangi yıl itibarıyla "su kıtlığı yaşayan ülke" kategorisine girmesini öngörmektedir?
- 4) Mevcut eğilim devam ettiği takdirde 2030, 2040 ve 2050 yıllarında kişi başına düşecek su miktarı ne kadar olacaktır?
- 5) Türkiye'de toplam su tüketiminin ne kadarı tarımda kullanılmaktadır?
- 6) Tarımsal sulamada kullanılan suyun ne kadarı modern basınçlı sulama sistemleriyle, ne kadarı geleneksel yöntemlerle kullanılmaktadır?
- 7) Vahşi sulama nedeniyle yılda tahmini kaç milyar metreküp su kaybedilmektedir?
- 8) Bütün tarım alanlarının damla veya yağmurlama sulamaya geçirilmesi hâlinde yıllık ne kadar su tasarrufu sağlanacağı hesaplanmış mıdır?
- 9) Modern sulama sistemlerine geçiş için çiftçilere faizsiz finansman sağlanması planlanmakta mıdır?

- 10) Türkiye genelindeki sulama kanallarının ne kadarı açık kanal sistemidir?
- 11) Açık sulama kanallarında buharlaşma ve sızıntı nedeniyle yıllık ne kadar su kaybedilmektedir?
- 12) Bu kanalların kapalı sisteme dönüştürülmesi için belirlenmiş bir takvim var mıdır?
- 13) Türkiye genelinde ruhsatlı yeraltı su kuyusu sayısı kaçtır?
- 14) Kaçak olduğu tahmin edilen kuyu sayısı kaçtır?
- 15) 2026 yılında kaç kaçak kuyu tespit edilmiştir?
- 16) Yeraltı su seviyesinin kritik seviyeye düştüğü havzalar hangileridir?
- 17) Son yirmi yılda yeraltı su seviyelerindeki ortalama düşüş bölgelere göre ne kadardır?
- 18) Konya başta olmak üzere meydana gelen obrukların yeraltı suyu kullanımıyla ilişkisine yönelik Bakanlığınızın güncel çalışmaları nelerdir?
- 19) Türkiye'de son yirmi yılda tamamen veya büyük ölçüde kuruyan göl sayısı kaçtır?
- 20) Kuruma riski altında bulunan göller hangileridir?
- 21) Göllerin kurtarılması için havza bazında hazırlanmış eylem planları bulunmakta mıdır?
- 22) Bu planların kaçında hedeflere ulaşılmıştır?
- 23) Sanayide kullanılan suyun ne kadarı geri kazanılarak tekrar kullanılmaktadır?
- 24) Büyük sanayi kuruluşlarında su geri kazanım sisteminin zorunlu hâle getirilmesi planlanmakta mıdır?
- 25) Arıtılmış atık suların tarımsal sulamada kullanım oranı nedir?
- 26) Bu oranın artırılması için hangi hedefler belirlenmiştir?
- 27) Türkiye genelinde belediyelerin içme suyu şebekelerindeki ortalama kayıp-kaçak oranı nedir?
- 28) Kayıp-kaçak oranı yüzde 40'ın üzerinde olan belediye sayısı kaçtır?
- 29) İçme suyunun eski şebekeler nedeniyle toprağa karışmasını engellemek için belediyelere sağlanan toplam finansman ne kadardır?
- 30) İstanbul, Ankara, İzmir, Denizli, Bursa, Adana, Konya ve Antalya'nın mevcut su kaynakları nüfus artışı ve iklim projeksiyonları dikkate alındığında kaç yıl yeterli olacaktır?
- 31) İçme suyu bakımından yüksek risk taşıyan iller hangileridir?
- 32) Bu iller için alternatif içme suyu kaynakları belirlenmiş midir?
- 33) Kuraklık nedeniyle 2026 yılında üretim kaybı yaşayan çiftçi sayısı kaçtır?
- 34) Kuraklık nedeniyle zarar gören tarım alanı kaç hektardır?
- 35) Bu çiftçilere toplam ne kadar destek ödenmiştir?
- 36) Kuraklığa dayanıklı tohum çeşitlerinin yaygınlaştırılması için ayrılan bütçe ne kadardır?
- 37) Su tüketimi yüksek ürünlerin su fakiri havzalarda yetiştirilmesinin sınırlandırılması planlanmakta mıdır?
- 38) Tarımsal üretim planlamasında havzaların gerçek su kapasitesi bağlayıcı kriter olarak kullanılmakta mıdır?
- 39) Türkiye'nin bütün su kaynaklarını tek bir dijital sistem üzerinden anlık takip edecek ulusal su bilgi sistemi bulunmakta mıdır?
- 40) Vatandaşların baraj, göl, nehir ve yeraltı su seviyelerini şeffaf biçimde takip edebileceği bir platform oluşturulacak mıdır?
- 41) İklim değişikliği ve nüfus artışı birlikte değerlendirildiğinde Türkiye'nin 2050 yılı su ihtiyacı ne kadar olacaktır?
- 42) Mevcut kaynaklarla bu ihtiyacın ne kadarının karşılanabileceği hesaplanmıştır?
- 43) Aradaki açığın kapatılması için hangi yatırımlar planlanmaktadır?
- 44) Deniz suyunun arıtılması seçeneğine ilişkin fizibilite çalışması yapılan iller var mıdır?
- 45) Türkiye'nin su güvenliğini enerji ve gıda güvenliği gibi stratejik bir millî güvenlik politikası hâline getirecek kapsamlı bir düzenleme hazırlanmakta mıdır?
- 46) Bakanlığınızın 2030 yılına kadar su kayıp-kaçak oranını, tarımsal sulamadaki kayıpları ve yeraltı suyu kullanımını hangi seviyeye düşürme hedefi bulunmaktadır?
- 47) Türkiye ciddi bir su kriziyle karşılaşmadan önce bütün kurumları bağlayacak bir Ulusal Su Seferberliği başlatılması planlanmakta mıdır?